

[Victor Gram.]

vil utvivlsomt løse adskillige af de problemer, som i dag er åbenbare.

Nogle vil måske finde forslaget bestemmelse for vidtgående, f. eks. når talsmændenes beføjelser ikke er begrænsede, men bl. a. kan omfatte kommandomæssige forhold, og når der gives adgang til en fri drøftelse af anliggenderne. Jeg nærer nu ingen bekymringer i så henseende, tværtimod tror jeg, at friere forhold på disse områder vil virke som lynafleder i mange situationer og være egnede til at formidle en bedre kontakt og større forståelse befalingsmænd og værnepligtige imellem. I denne forbindelse vil jeg stærkt understrege de linier i § 3, hvor det siges, at det bør tilstræbes at afholde regelmæssige møder mellem talsmændene og deres foresatte. Ved sådanne møder vil der være god anledning til at drøfte også almene spørgsmål af betydning for mandskabet. Jeg finder i det hele taget anledning til at sige, at dette problem først og sidst er en afspejling af tillids- og samarbejdsforholdene mellem befalingsmænd og menige. Det er vel rigtigt, at det store ansvar her lægges på befalingsmandskorpset, og det kan være et tungt ansvar, som nogle vil føle som en tung byrde, men der er nu engang ingen andre til at løse opgaven for dem, og jeg tror også, at det store flertal af befalingsmændene både kan og vil løse denne opgave.

Jeg finder det ligeledes vigtigt, at man ændrer principperne for afgivelse af klage. Det er nu aldrig rart at skulle fremføre klage til samme foresatte, som man ønsker at klage over, selv ikke efter de foreslåede nye bestemmelser i den militære straffelov, hvorefter forfølgelse af undergivne eller undertrykkelse af klager straffes som særlig forseelse. Den direkte adgang til at indanke en afgørelse for forsvarsministeriets klageudvalg finder jeg særdeles værdifuld.

Endelig skal jeg gøre nogle bemærkninger til de oplysninger, den højtærede forsvarsminister gav i sin skriftlige fremsættelse om nedsættelsen af et særligt udvalg og de opgaver, udvalget skulle beskæftige sig med; det drejer sig om påtalemyndighedens organisation og spørgsmålet om de værnepligtiges friheder. Jeg er ganske enig med den højtærede forsvarsminister i, at rettergangschefernes afvigende vurderinger af

mytterisagerne sidste forår førte til særdeles uheldige forskelligheder i afgørelserne. Noget lignende skulle helst undgås fremover, og jeg kan kun beklage — hvad jeg forstår den højtærede forsvarsminister også gør — at det ikke har været muligt at løse dette spørgsmål i forbindelse med de øvrige foreliggende.

Den samme beklagelse kunne fremføres med hensyn til løsning af spørgsmålet om de værnepligtiges friheder, men jeg skal gerne indrømme, at også dette spørgsmål har en særlig sammensat karakter. Det er imidlertid meget væsentligt, at også disse spørgsmål snarest finder en tidssvarende løsning; jeg skal udtale håbet om, at resultaterne af udvalgets arbejde snarest muligt vil kunne forelægges folketinget.

Jeg skal med disse bemærkninger på mit partis vegne anbefale lovforslagene til en hurtig og velvillig behandling.

Arnth Jensen: Effektiviteten af et forsvar er betinget af flere omstændigheder, og man vil vel i første række nævne udrustningen, første klasses materiel og våben, og den dygtighed, som såvel befalingsmænd som menige har erhvervet sig i at bruge den. Men en nok så god udrustning alene gør det nu ikke og heller ikke en nok så stor dygtighed; hvis et forsvars effektivitet skal stå sin prøve, må der samtidig i forsvarsmagten herske en stærk disciplin og et dybtgående tillidsforhold mand og mand imellem, i særdeleshed mellem dem, der har kommandoføringen, og dem, der skal udføre den. Vi ved jo allesammen, hvad det betyder, når man i det civile liv har lykke til under god ledelse og i tillid til denne ledelse at løfte i flok, og at dette ikke er mindre betydningsfuldt, når det gælder vort fædrelands forsvar, turde det være ufornuddent at pege på.

Når vi nu står overfor en revision af disse love — vi kan vel godt sige revision af den forældede militære retsordning og straffelovgivning — må vi derfor stadig have for øje, at man af al magt søger at finde lovregler, der stærkest muligt sikrer den værnepligtige ungdom mod overgreb, men som også i lige så høj grad giver muligheder for en velordnet og gennemført disciplin, hvilende først og fremmest på tillidsforholdet, men også — hvad jeg anser